

beitete), Hölder - Pichler - Tempisky, Wien, σχ. 8 σελ. 146 (Ἀναγνωστικὸν Λατινικῆς Γλώσσης, διὰ τὴν 9ην τάξιν τῶν Αὐστριακῶν Πρακτικῶν Λυκείων Μουσικο - Παιδαγωγικῆς κατευθύνσεως, ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Αὐστρ. Ὑπ. Παιδείας τῷ 1967).

Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦ σχολικοῦ τούτου Ἀναγνωστικοῦ εἶναι ἡ μελετημένη καὶ ἐπιτυχῶς ἐκτελεσθεῖσα προσπάθεια τὰ δοθῆ εἰς τὸν διδάσκαλον τῆς τάξεως ἄφθονος ὕλη, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτος νὰ ἐπιλέξῃ κατάλληλα τμήματα ἱκανὰ νὰ δώσουν συνθετικὴν ἀντίληψιν περὶ τῶν κυριωτέρων πολιτιστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀρχαιότητος, ἄνευ τῆς κατανοήσεως τῶν ὁποίων δυσκόλως δύνανται νὰ ἐκτιμηθοῦν αἱ ἐκδηλώσεις καὶ τὰ προβλήματα τοῦ ἐκεῖθεν ἐκπηγάσαντος σημερινοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ ὕλη ἀναφέρεται εἰς ἔργα κλασσικῶν καὶ μετακλασσικῶν συγγραφέων, εἰς μεσαιωνικοὺς ὕμνους καὶ εἰς λατινικὰ κείμενα τῆς Ἀναγεννήσεως καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων—ἀκαδημαϊκοὺς λόγους, ἐγκυκλίους τῶν Παπῶν, ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν. Διὰ τῶν κειμένων ποικίλης ὕλης, ὧν ἐκτενέστερα τὰ ἐκ τῶν καλυτέρων συγγραφέων, παρέχεται πλούσιον δειγματολόγιον τῆς πνευματικῆς λατινικῆς δημιουργίας μὲ συνειδητὴν παιδαγωγικὴν ἐπιδίωξιν τὸ κέντρον τοῦ βάρους νὰ ῥιφθῆ εἰς τὰ ἀντιπροσωπευτικὰ ἔργα τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀρχαιότητος καὶ εἰς τὰς δημιουργικὰς προσωπικότητας, οἷαι ὁ Σενέκας, Κοϊντιλιανός, Πῖος XI καὶ Αὐγουστίνος. Ἡ συλλογὴ αὕτη ἀνταποκρίνεται κατὰ τὸν καλῆτερον τρόπον εἰς τὸν παιδαγωγικὸν τὴν προορισμὸν νὰ συμβάλῃ διὰ τῶν ἐκλεκτῶν ἔργων τῆς Λατινικῆς γραμματείας εἰς τὴν ἀρτιωτέραν γενικὴν μόρφωσιν τοῦ συγχρόνου μορφωμένου πολίτου.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

* * *

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Δ. ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, Δημοσθένους ὁ Α' κατὰ Φιλίππου λόγος, Εἰσαγωγή—κείμενον—μετάφρασις—ποικίλαι ἐρμηνευτικαὶ σημειώσεις, Ἀθῆναι 1969, σχ. 8 σελ. 256.

Ὁ συγγραφεὺς παλαιὸς φιλόλογος καὶ ἔγκριτος ἡγέτης τῆς Ἐκπαιδεύσεως εἶναι γνωστὸς εἰς τοὺς ἀναγνώστας τοῦ Πλάτωνος διὰ τὰς ἐν αὐτῷ παλαιότερον δημοσιευθεῖσας ἐρμηνευτικὰς του ἐργασίας, εἰς τὸν Δημοσθένους Α' Ὀλυθιακὸν ἐν τόμ. Γ' σ. 67—76 καὶ εἰς Πλάτωνος Κρίτωνα ἐν τόμ. Ε' σ. 226—239 καὶ

Στ' σ. 315—321. Ἄλλα καὶ πολλὰ βιβλία πρὸς ἔρμηνείαν τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ἔχει ἐκδώσει, ὧν τινὰ ἐκρίθησαν ἐν τῷ Πλάτωνι, ὡς ὁ Θουκυδίδου Ἐπιτάφιος ἐν τόμ. Ι σ. 396—398 καὶ Πλάτωνος Φαίδων ἐν τόμ. ΙΕ' σ. 361—368.

Εἰς τὴν ἐν ἐπικεφαλίδι ἔκδοσιν ἐρμηνεύεται καὶ σχολιάζεται ὁ Α' Φιλιππικός ἐν ἐκτάσει. Ἡ ἔκδοσις ἐσχεδιάσθη ὡς βοήθημα διὰ τοὺς διδάσκοντας τὸν λόγον τοῦτον εἰς τὰ Γυμνάσια. Περιέχει γενικὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν συγγραφέα καὶ τὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς του, σελ. 8—17, εἰδικωτέραν εἰσαγωγὴν εἰς τὸν Α' Φιλιππικόν, σ. 18—26, ῥητορικὴν ἀνάλυσιν καὶ περίληψιν τοῦ λόγου τούτου, σ. 27—38, λογικὴν καὶ πραγματικὴν ἀνάλυσιν τοῦ λόγου, σ. 39—53, ὑπόθεσιν τοῦ λόγου ὑπὸ Λιβανίου μετὰ μεταφράσεως τούτου καὶ σχολίων, σ. 54—56, κατάλογον τῶν ἐν τῷ λόγῳ παροιμιωδῶν γνωμῶν, σ. 75, κείμενον καὶ μετάφρασιν εἰς παραλλήλους σελίδας, σ. 58—81, ἐρμηνευτικὰς σημειώσεις, σ. 82—254 καὶ συνοπτικὴν βιβλιογραφίαν, σ. 255.

Ἡ ἔκτασις τῶν ἐρμηνευτικῶν σημειώσεων ἐν βιβλίῳ προοριζομένη πρὸς χρῆσιν τῶν φιλολόγων διδασκόντων ἴσως θὰ ἐξέπληττεν, ἂν τὸ ἔργον ἐξεδίδετο πρὸ τινων δεκαετιῶν. Τότε οἱ φοιτηταὶ τῆς φιλολογίας ἐκόμιζον ἐκ τοῦ Γυμνασίου ἄρτιον ὄπλισμὸν γλωσσικόν, εἰς δὲ τὸ Πανεπιστήμιον ἢ καθαρῶς γλωσσικὴ μόρφωσις ἐδίδετο ἐν εὐρυτέρῃ ἐκτάσει. Ὅμως ἔκτοτε τὸ Γυμνάσιον δὲν δίδει πλέον ἰσχυρὰν γραμματικὴν μόρφωσιν. Εἰς δὲ τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν ἢ διαφοροποιήσις τῆς μορφώσεως μετὰ τὴν ἐπαύξησιν τῆς ὕλης διὰ τὴν Ἱστορίαν, Ἀρχαιολογίαν, Φιλοσοφίαν καὶ τὰς ξένας γλώσσας περιώρισε τὰ ὅρια τῆς καθαρᾶς φιλολογικῆς προπαιδείας. Πρὸς δὲ οὐκ ὀλίγοι θεολόγοι διδάσκουν κατ' ἀνάγκην Ἀρχαῖα Ἑλληνικά. Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν κατέστη συνείδησις ὅτι οἱ διδάσκοντες τὸ γλωσσικὸν μάθημα εἰς τὰ Γυμνάσια ἔχουν ἀνάγκην βιβλίων μετ' ἐκτενῆ βοήθηματὰ, ἢ δὲ ἀνάγκη αὕτη ἀνεγνωρίσθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἤδη τῷ 1956. Ἐπομένως τὸ βιβλίον τοῦ κ. Βασιλοπούλου πληροῦ οὐσιώδη ἀνάγκην. Χωρὶς νὰ ἀναφερθῇ τις εἰς λεπτομερείας δεόν νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ εὐρυτάτης μορφώσεως καὶ πλουσίας πείρας συγγραφεὺς ἦτο ὁ ἐνδεδειγμένος νὰ παράσχῃ τὸ ἄρτιον αὐτὸ βοήθημα τὸ μὲν κείμενον ἀποδώσας μετὰ σαφήνειαν καὶ ἀκρίβειαν ζηλευτὴν, τὸ δὲ περιεχόμενον του μετὰ ἀνάλυσιν γλωσσικὴν, πραγματολογικὴν, ἱστορικὴν, καλλογικὴν, μετὰ πληροφορίας περὶ τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ βίου καὶ μετὰ παρατηρήσεις «στυλιστικὰς». Ἀναμφιβόλως τὸ ἔργον του θὰ συναντήσῃ εὐγνώμονα ἀποδοχὴν.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ